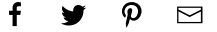

Krisztusra tekintő segítő szeretet

A Johannita Lovagrend aktív jelene Magyarországon

• [Forrás: Evangélikus Élet](#) • [Szerző: Balczó Mátyás](#) • [Fotó: Szilassy Judit](#)

A lovag szót hallva sokunkban felidéződhet a gyerekkorunkban megismert kép: sisak, páncél, kard, pajzs, rajta címer, kereszt – ilyenek a lovagok. Mai utódaik már másként festenek, de vállalt feladataikat napjainkban is ellátják. Hogyan élnek tovább az elődök által képviselt eszmények a 21. században, hogyan szolgálnak napjainkban a johanniták? Ennek jártunk utána Tomcsányi Istvánnak, a Johannita Rend magyar tagozata kommandátorának és Porcsalmy László ispotályosnak, a Johannita Segítő Szolgálat elnökének segítségével.

A történelmi lovagrendeket, így a Johannita Rendet is a keresztes háborúk idején alapították azzal a céllal, hogy a muszlim uralom alatt álló Szentföldre tartó keresztény zarándokok útját és otttartózkodását biztosítsák. Az itáliai Amalfi polgárai Jeruzsálemben hoztak létre egy szálláshelyet, amit idővel kórházként, ápolóházként funkcionáló ispotálllyá bővítettek. A betegeket ellátó közösség szabályzata meghatározta az olyan alapvető erényekhez való hűséget, mint a bölcsesség, bátorság, mértékletesség és igazságosság. Amalfi a mai napig jelen van a johanniták életében, hiszen a rend által használt szimbólum

ugyanaz a nyolcágú kereszt, amelyet Amalfi használt a zászlaján akkor, és használ most is” – ismertette a Johannita Rend indulásának körülményeit Tomcsányi István.

Tomcsányi István, a Johannita Rend magyar tagozata kommandátora

Nemre, korra, színre, vallásra való tekintet nélkül mindenkinek segítünk. Ez így volt a jeruzsálemi ispotályban, ahol muszlimokat is ápoltak, és ezek az alapelvek ma is érvényesek” – veti közbe Porcsalmy László, a lovagrend magyar tagozatának ispotályosa.

A Tomcsányi István által felvázolt kronológiából kiderül, hogy miután Jeruzsálem elesett, a Szentföldet elhagyva a rend előbb Cipruson, majd Rodoszon telepedett meg, később pedig Málta lett a székhelye. Fontos állomás volt a johanniták életében a reformáció: az új hitre áttért lovagok a protestáns Brandenburgi Rendtartomány tagjai lettek. A protestáns Johannita Rend jogállását a vesztfáliai béke rögzítette 1648-ban. A katolikus testvéreket a székhelyükről máltai lovagoknak nevezték el, ezt a nevet használják máig is – a régi, Szent Jánosra utaló nevet a rend protestáns ága őrizte meg.

„Később a két rendet Napóleon feloszlatta, de ez nem jelentette a véget, ugyanis IV. Frigyes Vilmos po-

Mint a magyar tagozat kommandátorától megtudtuk, miután a keresztések 1099-ben visszafoglalták Jeruzsálemet, a közösség tovább bővült, tagjai között szerzetesek és világi segítők egyaránt voltak. A rend kezdeti történetének kulcsfontosságú éve volt 1113, amikor II. Paszkál pápa jóváhagyta és a Szentszék oltalma alá helyezte a Keresztelő Szent Jánosról elnevezett Ispotályos Rend alapítását. Mivel az ispotályt és a keresztény zarándokokat meg kellett védeni az oszmán támadóktól, a tagok egy része fegyvert fogott. Ekkortól egyszerre vonatkozott rájuk a betegápoló és a katonai jellegből fakadó, mai napig érvényes kettős parancs: a betegek, gyengék, elesettek segítése és a keresztény hit védelme.

Segítségnyújtás válogatás nélkül

„Fegyvert ma már nyilván nem használunk, de támogatást nyújtunk mindenhol, ahol szükség van ránk, Magyarországon, Erdélyben vagy éppen Kárpátalján.

rosz király 1852-ben néhány lovaggal újraindította a Johannita Rendet. A Habsburg-abszolútizmus nyomása alatt a protestáns magyar nemesek egy része a porosz uralkodó és a johanniták felé fordulva belépett a brandenburgi Johannita Rendbe. Az önálló magyar tagozatot 1924-ben szervezték meg báró Feilitsch Berthold főispán kezdeményezésére, hogy aztán huszonkét évvel később, 1946-ban egy időre véget érjen a hivatalos magyarországi működése, miután a hatóságok feloszlatták a Máltai és a Johannita Rendet is” – összegezte egy évszázad legfontosabb történéseit a Johannita Rend Magyar Tagozatának kommandátora, hozzátéve: a magyar tagozat 1990-ben tért haza Vermes László kommandátor vezetésével, két évvel később a magyar kormány elismerte a Johannita Rendet mint kiemelkedő nemzetközi szervezetet, a magyar tagozatot pedig mint a lovagrend hivatalos magyarországi képviselőjét.

Itthon is hatékonyan

„A Johannita Segítő Szolgálatot 1989-ben jegyezték be Magyarországon, majd 2001-ben vált közhasznú egyesületté. Eleinte a szervezet ad hoc módon osztott szét adományokat itthon és Erdélyben, később a helyi – magyarországi, erdélyi és kárpátaljai – szervezetek megalapításával összehangoltabb, hatékonyabb munka kezdődhetett el. Komoly erősséget jelent számunkra az aktív és mély kapcsolat a németországi Johannita Renddel, amelytől nagyon sok adomány érkezik hozzánk rendszeresen, ezeknek a szétszórása az egyik legfontosabb feladatunk” – mondta el az *Evangélikus Életnek* Porcsalmy László.

Hozzátette: a büntetés-végrehajtási intézet egészségügyi parancsnokával egyeztetve száznyolcvan darab széket és ötven darab asztalt szállítottak nekik, mert nagy szükségük volt rá, és tudták, hogy a johannitáktól gyorsan meg is kapják. Jellemző példa a hatékonyságukra az is, hogy amikor kitört a koronavírus-járvány, akkor a bácsborsódi szociális otthonban létre kellett hozni egy elkülönítőt, ezért szükségük volt tíz kórházi ágyra, s ezt az illetékes államtitkár tőlük kérte.

„Az államtitkár úr elmondta, hogy ezt megkaphatná a hivatalos állami elosztórendszerben is, de az tovább tart, itt pedig gyorsan kell cselekedni, és tapasztalatból tudja, hogy mi gyorsak vagyunk. Kevesebb mint egy héten belül ott voltak az ágyak. Ebből is látszik, hogy híven ahhoz, amiről már István is szót ejtett, mindenkinek próbálunk segíteni, így állami intézményeknek is, nem csak egyházi fenntartásúak-

Porcsalmy László, a Johannita Segítő Szolgálat elnöke

nak” – tette hozzá a Johannita Segítő Szolgálat vezetője.

Beszélt arról is, hogy a másoknak való közvetlen segítségnyújtás mellett hogyan próbálják a fiatalokkal megismertetni szervezetük munkáját: elsősegély-oktatást szerveztek számukra. A tanfolyamot elvégző diákokból maradt egy elkötelezettebb mag, velük tovább foglalkoztak, és így együtt már el tudták vállalni olyan nagyobb rendezvények biztosítását is, mint a Szélrózsa evangélikus ifjúsági találkozó és a reformátusok Csillagpont fesztiválja, amelyen az ausztriai johannitáktól beszerzett, saját mentőautókkal voltak jelen.

2017-ben szerezték meg az összes engedélyt ahhoz, hogy beléphessenek Budapestnek és környékének a sürgősségi betegellátásába – a budaörsi állomásról kiindulva mentőznek az Országos Mentőszolgálat irányítása mellett.

„2009-ben jelentős svájci támogatásból építettünk egy ötven fő befogadására alkalmas, korszerű tábort a Nógrád megyei Terényben. Itt 2022 előtt is fogadtunk már kárpátaljai csoportokat, de a háború kitörése óta menekülteket is táboroztatunk, nemcsak kárpátaljai, hanem Ukrajna más részeiről érkező menekült gyermekeket is – tért rá az elmúlt év eseményeire Porcsalmy László. – És ha már a háborúnál tartunk: ebben a helyzetben is megmutatkozott a johannita összefogás ereje. 2022. február 24-én, csütörtökön kitört a háború, a következő hétfőn már a számlánkon volt egy jelentősebb összeg az osztrákoktól, vasárnap Luxemburgból egy még nagyobb adományról tájékoztattak minket, ehhez még jöttek továbbiak a johannita segítő szolgálatokat összefogó Johanniter International [Join] brüsszeli központján keresztül és a Johannita Rend különböző tagozataitól is.”

Kaptak kérést egy beregszászi óvodától is: ott gázipalackos tűzhelyre volt szükség, mert az áramellátás akadozása miatt a villanytűzhely nem megoldás, nekik viszont el kell látniuk a gyerekeket.

Ahol a legnagyobb a szükség

A Johannita Segítő Szolgálatnak nagyon jó kapcsolata alakult ki a Kárpátaljai Református Egyházkerülettel. A kerület folyamatosan tájékoztatja a segítő szervezetet arról, hogy mire van a legnagyobb szükség, amikor pedig a határra ér a szállítmány, segítenek az adományok átjuttatásában – ezt már Tomcsányi István mondta el, hozzátéve: Zán Fábián Sándor református püspök tavaly júliusban jelezte, nagy szükség lenne tíz-tizenöt mentőautóra, tekintettel a sebesültekre is. „Az osztrák johannitákhoz fordultunk, akik pont arra készültek, hogy néhány mentőautójuk helyett újakat vegyenek, így nagyon kedvezményes áron megvettünk tőlük hármat, egyért pedig jelképes árat, egy eurót kellett fizetnünk, vagyis ajándékba kaptuk. A mentőautókat a szükséges engedélyeztetések után decemberben adhattuk át. Az esemény egy előre nem várt – magunkénak is érzett – sikert hozott magával, hiszen Viktor Mikita, Kárpátalja katonai kormányzója ebből az alkalomból találkozott személyesen Zán Fábián Sándor püspök úrral, márpedig ez a közvetlen kapcsolat mindkettejük előnyére válhat” – számolt be a közelmúlt sikeres akciójáról a Johannita Rend Magyar Tagozatának kommandátora.

Elmondta azt is, hogy a mentőautók a Kárpátaljai Református Egyházkerületen keresztül az ukrán men-

tőszolgálatához kerültek, és oda vezénylik őket, ahol a legnagyobb szükség van rájuk. Mint a kommandátor végezetül rávilágított: „A Krisztusra tekintő segítő szeretet, a rend parancsa így működik napjainkban.”

Evangélikusok és johanniták

A Johannita Rend Magyar Tagozatának több olyan tagja is van, aki vezető tisztségviselője a Magyarországi Evangélikus Egyháznak. Ez alkalommal Mészáros Tamás országosfelügyelő-helyettest, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelőjét kérdeztük rendtagságáról.

Mészáros Tamás, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület felügyelője

beszélgetve elsajátítottam a Johannita Renddel kapcsolatos alapismereteket: a történetét, az alapelveit, a tevékenységét. A rendnek minden évben van egy háromnapos összejevetele lovagi nappal, amelynek a kiemelkedő eseményén, az istentiszteleten történik meg az új rendtagok lovaggá fogadása. Az enyém hat éve volt Kecskeméten.

– Az evangélikus egyház közismert a diakóniai tevékenységéről, és Segítő Szolgálatára révén hasonló tevékenységet folytat a Johannita Rend is. Akár azt is gondolhatnánk, hogy konkurenciái egymásnak ezen a területen.

– Ezt a vélt konkurenciát többen is felvetették már, nekem azonban meggyőződésem, hogy versen-

– **Hogyan lehet valaki a Johannita Rend tagja?**

– Kicsit sejtelmes, kicsit regényes módon. Nem jelentkezés útján lehet bekerülni, hanem a lovagok maguk választják ki későbbi tagjaikat: olyan embereket, akiknek a rend eszményeivel, alapértékeivel összhangban lévő tevékenységét már évek óta figyelemmel kísérik. A Magyarországi Evangélikus Egyház vezetői közül így lett tag Fabiny Tamás elnök-püspök, Pröhle Gergely országos felügyelő és jómagam is.

– **Ki és mikor kereste meg azzal, hogy szeretnék, ha csatlakozna hozzájuk?**

– Gregersen-Labossa György, a rend káplánja – evangélikus lelkész, egyházunk diakóniai bizottságának elnöke – mint a Johannita Rend lelki vezetője értesített erről.

– **A lovaggá válásnak vannak bizonyos meghatározott stációi?**

– Igen. A folyamat egyfajta képzéssel kezdődik, ami esetemben azt jelentette, hogy a rend vezérlő kommandátorával, Tomcsányi Istvánnal és Gregersen-Labossa Györggyel

gés helyett sokkal inkább arról van szó, hogy a külön-külön szerzett tapasztalatok megosztásával, a közös felhasználásukkal minden segítő szervezet folyamatosan hatékonyabb tud lenni.

* * *

A cikk eredetileg az *Evangélikus Élet* magazin 2023. május 14–21-i 88. évfolyam 19–20. számában jelent meg.

Az *Evangélikus Élet* magazin kapható a Luther Kiadó könyvesboltjában (Budapest VIII., Üllői út 24.), az evangélikus templomok iratterjesztésében, megrendelhető a kiado@lutheran.hu e-mail címen, vagy digitális formában megvásárolható, illetve előfizethető a kiadó honlapján.

Címkék: [Evangélikus Élet](#) [interjú](#) [Nyugati \(Dunántúli\) Evangélikus Egyházkerület](#)

[Kárpátalja](#) [Ukrajna](#) [Gregersen-Labossa György](#) [Johannita Rend](#) [Mészáros Tamás](#)

[Porcsalmy László](#) [Tomcsányi István](#) [Johannita Segítő Szolgálat](#)

Ha érdeklik a Magyarországi Evangélikus Egyházzal kapcsolatos hírek, események, szívesen olvassa interjúinkat, riportjainkat, iratkozzon fel [hírlevél-szolgáltatásunkra](#).

Liturgikus könyv III.

Szentelések és áldó szolgálatok

5600 Ft

[Bővebben](#)

Ezt cselekedjétek!

Tanulmányok az úrvacsoráról

~~7200 Ft~~

6480 Ft

-720 Ft

[Bővebben](#)

datos hitbe való

EVANGÉLIKUS Élet

MÁR KAPHATÓ
A FRISS
EVANGÉLIKUS ÉLET

NAGYRIPORT:
LEVENTE PÉTER
ÉS DÖBRENTÉY ILDIKÓ
LE KELL MENNI EMBERBE
MOZGÁS ÉS SPIRITUALITÁS

**EVANGÉLIKUS
KONFIRMANDUSOK
ORSZÁGOS TALÁLKOZÓJA**

2023. szeptember 23.
Budapest, Riz Levente Sport- és Rendezvényközpont
„Mindenre van erőm Krisztusban,
aki megerősít engem.” (Fil 4,13)

JELENTKEZÉS & RÉSZLETEK
evangelikus.hu/konfirmandustalalkozo

”Hogy egy Isten nélküli világban éljek, számomra soha nem volt elfogadható.”

Puzsér Róbert az imádságról
a legfrissebb *Credóban*

Keresse
könyvesboltunkban
vagy rendelje meg
ide kattintva
webáruházunkban!

credo

Az evangélikus kulturális folyóirat

Kiemelt

Legfrissebb

Bűnös, jöjj!

Fedezzük fel a minket szerető Istent

Hallgassunk Isten szavára!

Indulj az úton

Isten áldása alatt – a jövő alakítása

Krisztus tanítványaként ma életetek kell menteni

Weöres Sándor két csöndje

Szomjoltás

Égre mutató jel

A hetvenszer hétszer távlata

Nagyvilág

Isten áldása alatt – a jövő alakítása

Krisztus tanítványaként ma életetek kell menteni

Magyar szó az odesszai templomban

Egymásra figyelünk, egymástól tanulunk

Magyarok a Kirchentagon

Lelkigondozás

Dr. Zsednai József

Evangelikus lelkész, le

Itt írhatok nekünk

Névtár kereső

Személyek

Keresés...

🔍 Keresés

Térképes kereső

EGYHÁZKÖZSÉGEK

TEMLOMOK

OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK

[HÍRLEVÉL](#)

[E-PERSELY](#)

[Impresszum](#)

[Kapcsolat](#)

[Alapelvek](#)

[Adatvédelem](#)

[RSS](#)

[Arculat](#)

[Applikációk](#)

[Archívum](#)

[Oldaltérkép](#)

Magyarországi Evangélikus Egyház © 2023. Minden jog fenntartva.

